PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2020/1464,
annettu 12 päivänä lokakuuta 2020,
tehokkaan asevientivalvonnan edistämisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Eurooppa-neuvoston 12 päivänä joulukuuta 2003 hyväksymässä Euroopan turvallisuusstrategiassa määritetään viisi keskeistä haastetta, joihin unionin on vastattava: terrorismi, joukkotuhoaseiden leviäminen, alueelliset konfliktit, toimintakyvyttömät valtiot ja järjestäytynyt rikollisuus. Näistä viidestä haasteesta neljässä ovat keskeisellä sijalla tavanomaisten aseiden hallitsemattoman leviämisen seuraukset. Kyseisessä strategiassa korostetaan vientivalvonnan merkitystä aseiden leviämisen estämisessä. Korkean edustajan 28 päivänä kesäkuuta 2016 esittelemässä unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisessa globaalistrategiassa ”Jaettu näkemys, yhteinen toiminta: vahvempi Eurooppa” vahvistetaan unionin tuki aseriisunnan, asesulun ja asevalvonnan monenvälisten sopimusten ja järjestelmien maailmanlaajuiselle soveltamiselle, täysimääräiselle täytäntöönpanolle ja noudattamisen valvonnalle.

(2) Unioni hyväksyi 5 päivänä kesäkuuta 1998 poliittisesti sitovat aseiden vientiä koskevat käytännesäännöt, joissa vahvistetaan yhteiset perusteet tavanomaisten aseiden laillisen kaupan sääntelyä varten.

(3) Neuvosto hyväksyi 19 päivänä marraskuuta 2018 laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastaisen EU:n strategian ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen”. Kyseisen strategian päätavoitteena on panna täysimääräisesti ja tehokkaasti täytäntöön pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskeva Yhdistyneiden kansakuntien (YK) vuoden 2001 toimintaohjelma. Strategian mukaan unioni jatkaa vastuullisen ja tehokkaan asevientivalvonnan edistämistä ja asekauppasopimuksen maailmanlaajuisen soveltamisen ja täytäntöönpanon tukemista. Strategiassa sanotaan myös, että unioni jatkaa Afrikan unionin ja asiaankuuluvien alueellisten talousyhteisöjen tukemista niiden pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan vastaisissa toimissa.

(4) Aseiden vientiä koskevat käytännesäännöt korvattiin 8 päivänä joulukuuta 2008 neuvoston yhteisellä kannalla 2008/944/YUTP ([1]), jossa vahvistetaan kahdeksan perustetta, joiden mukaan tavanomaisten aseiden vientiä koskevia hakemuksia on arvioitava. Se sisältää lisäksi aseiden viennin epäämistä koskevan ilmoitus- ja neuvottelumenettelyn ja avoimuutta lisääviä toimenpiteitä, kuten aseiden vientiä koskevan EU:n vuosikertomuksen julkaisemisen. Useat kolmannet maat ovat yhtyneet yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP. Vuonna 2019 kyseisen yhteisen kannan tarkastelun tuloksena annettiin neuvoston päätös (YUTP) 2019/1560 ([2]).

(5) Yhteisen kannan 2008/944/YUTP 11 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on pyrittävä kaikin tavoin rohkaisemaan muita sotilasteknologiaa tai puolustustarvikkeita vieviä valtioita soveltamaan kyseisessä yhteisessä kannassa säädettyjä perusteita.

([1]) Neuvoston yhteinen kanta 2008/944/YUTP, vahvistettu 8 päivänä joulukuuta 2008, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä (EUVL L 335, 13.12.2008, s. 99).

([2]) Neuvoston päätös (YUTP) 2019/1560, annettu 16 päivänä syyskuuta 2019, sotilasteknologian ja puolustustarvikkeiden viennin valvontaa koskevien yhteisten sääntöjen määrittämisestä vahvistetun yhteisen kannan 2008/944/YUTP muuttamisesta (EUVL L 239, 17.9.2019, s. 16).

(6) YK:n yleiskokous hyväksyi huhtikuussa 2013 asekauppasopimuksen, joka tuli voimaan 24 päivänä joulukuuta 2014. Asekauppasopimuksen tavoitteena on edistää avoimuutta ja vastuullista toimintaa aseiden kaupassa. Kuten yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP, myös asekauppasopimuksessa määrätään useista riskinarvioinnin perusteista, joiden mukaan aseiden vientiä on arvioitava. Unioni tukee asekauppasopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa ja maailmanlaajuista soveltamista neuvoston päätösten 2013/768/YUTP ([3]) ja (YUTP) 2017/915 ([4]) nojalla hyväksyttyjen erityisten ohjelmiensa kautta. Kyseisillä ohjelmilla annetaan useille kolmansille maille niiden pyynnöstä apua aseiden siirtoa koskevien valvontajärjestelmiensä vahvistamiseen asekauppasopimuksen vaatimusten mukaisesti.

(7) Näin ollen on tärkeää varmistaa tässä päätöksessä ja päätöksessä (YUTP) 2017/915 säädettyjen tiedotus- ja avustustoimien keskinäinen täydentävyys. Sitä varten asevientivalvontaa koskevista unionin tiedotustoimien täytäntöönpanosta vastaavien virastojen olisi vaihdettava säännöllisesti tietoja keskenään sekä myös Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa. Tämä koordinointimekanismi kannustaa muiden jäsenvaltioiden asiantuntijoita osallistumaan tarvittaessa.

(8) Unionin toimia tehokkaan ja avoimen asevientivalvonnan edistämiseksi on kehitetty vuodesta 2008 lähtien neuvoston yhteisen toiminnan 2008/230/YUTP ([5]) sekä neuvoston päätösten 2009/1012/YUTP ([6]), 2012/711/YUTP ([7]), (YUTP) 2015/2309 ([8]) ja (YUTP) 2018/101 ([9]) nojalla. Toteutetuilla toimilla on erityisesti tuettu alueellisen yhteistyön lisääntymistä sekä parempaa avoimuutta ja vastuullisempaa toimintaa yhteisen kannan 2008/944/YUTP periaatteiden mukaisesti ja siinä vahvistettuja riskinarvioinnin perusteita noudattaen. Kyseiset toimet ovat perinteisesti kohdistuneet kolmansiin maihin unionin itäisessä ja eteläisessä naapurustossa.

(9) Viime vuosina unioni on myös tarjonnut apua kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan parantamiseksi kolmansissa maissa. Kyseisten kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan kannalta asiaankuuluvien toimien tehokas koordinointi olisi varmistettava.

(10) Neuvosto on valtuuttanut Saksan talous- ja vientivalvontaviraston (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle, jäljempänä 'BAFA') huolehtimaan päätösten 2009/1012/YUTP, 2012/711/YUTP, (YUTP) 2015/2309 ja (YUTP) 2018/101 teknisestä täytäntöönpanosta. BAFA on myös päätöksen 2013/768/YUTP ja päätöksen (YUTP) 2017/915 nojalla asekauppasopimuksen tehokasta täytäntöönpanoa tukevia hankkeita toteuttava virasto. BAFA on ollut vuodesta 2005 lähtien mukana useiden unionin yhteistyöhankkeiden täytäntöönpanossa kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan alalla. BAFA on Saksan toimivaltainen viranomainen asevalvonnan alalla, ja se on koonnut paljon tietämystä ja asiantuntemusta tiedotustoimista sen lisäksi, että se jakaa ydinosaamisensa muiden valtioiden kanssa.

(11) YK:n pääsihteeri esitti 28 päivänä toukokuuta 2018 aseriisuntaa koskevan ohjelmansa "Securing Our Common Future". Sotilaallisen toiminnan avoimuus, kuten aseiden tuonnista ja viennistä raportoiminen, edistää demokraattista vastuuvelvollisuutta ja vastuullista hallintoa. Toimet, joita tällä päätöksellä tuetaan, edistävät kyseisen ohjelman tavoitteita ja YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitetta 16,

---

([3]) Neuvoston päätös 2013/768/YUTP, annettu 16 päivänä joulukuuta 2013, asekauppasopimuksen täytäntöönpanoa Euroopan turvallisuusstrategian puitteissa tukevista EU:n toimista (EUVL L 341, 18.12.2013, s. 56).

([4]) Neuvoston päätös (YUTP) 2017/915, annettu 29 päivänä toukokuuta 2017, asekauppasopimuksen täytäntöönpanoa tukevista unionin tiedotustoimista (EUVL L 139, 30.5.2017, s. 38).

([5]) Neuvoston yhteinen toiminta 2008/230/YUTP, hyväksytty 17 päivänä maaliskuuta 2008, EU:n toimien tukemisesta aseviennin valvonnan sekä asevientiä koskevien EU:n käytännesääntöjen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa (EUVL L 75, 18.3.2008, s. 81).

([6]) Neuvoston päätös 2009/1012/YUTP, tehty 22 päivänä joulukuuta 2009, EU:n toimien tukemisesta aseviennin valvonnan sekä yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP vahvistettujen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa (EUVL L 348, 29.12.2009, s. 16).

([7]) Neuvoston päätös 2012/711/YUTP, annettu 19 päivänä marraskuuta 2012, tuesta unionin toimille aseviennin valvonnan sekä yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP vahvistettujen periaatteiden ja perusteiden edistämiseksi kolmansissa maissa (EUVL L 321, 20.11.2012, s. 62).

([8]) Neuvoston päätös (YUTP) 2015/2309, annettu 10 päivänä joulukuuta 2015, tehokkaan asevientivalvonnan edistämisestä (EUVL L 326, 11.12.2015, s. 56).

([9]) Neuvoston päätös (YUTP) 2018/101, annettu 22 päivänä tammikuuta 2018, tehokkaan asevientivalvonnan edistämisestä (EUVL L 17, 23.1.2018, s. 40).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Rauhan ja turvallisuuden edistämiseksi sekä Euroopan turvallisuusstrategian ja unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisen globaalistrategian mukaisesti unionin tavoitteena on:

a) edistää sitä, että kolmannet maat tehostavat asevientivalvontaa yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP ja asekauppasopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti, ja pyrkiä tarvittaessa täydentävyyteen ja synergiaan unionin avustushankkeiden kanssa kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan alalla; ja

b) tukea kolmansien maiden toimia kansallisella ja alueellisella tasolla vastuullisuuden ja avoimuuden lisäämiseksi tavanomaisten aseiden kaupassa ja riskin lieventämiseksi siitä, että aseet siirtyvät tarkoituksenvastaisesti luvattomille käyttäjille.

2. Unioni pyrkii saavuttamaan 1 kohdassa tarkoitetut tavoitteet seuraavin hanketoimin:

a) edistetään edelleen kolmansien maiden keskuudessa yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP ja asekauppasopimuksessa vahvistettuja perusteita ja periaatteita yhteisen toiminnan 2008/230/YUTP sekä päätösten 2009/1012/YUTP, 2012/711/YUTP, (YUTP) 2015/2309 ja (YUTP) 2018/101 täytäntöönpanolla saavutettujen tulosten pohjalta;

b) autetaan kolmansia maita tarpeen mukaan laatimaan, saattamaan ajan tasalle ja panemaan täytäntöön asiaan liittyviä lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia toimenpiteitä, joiden tavoitteena on luoda tehokas järjestelmä tavanomaisten aseiden vientivalvontaa varten;

c) tuetaan edunsaajamaita lupa- ja valvontaviranomaisten kouluttamisessa asevientivalvonnan asianmukaisen täytäntöönpanon ja noudattamisen varmistamiseksi;

d) tuetaan edunsaajamaita kansalliseen aseteollisuuteen kohdistuvassa tiedotustoiminnassa vientivalvontasääntelyn noudattamisen varmistamiseksi;

e) lisätään kansainvälisen asekaupan avoimuutta ja vastuullisuutta myös tukemalla kansallisia ja alueellisia toimenpiteitä, joilla edistetään avoimuutta ja tavanomaisten aseiden viennin asianmukaista tarkkailua;

f) kannustetaan niitä edunsaajamaita, jotka eivät ole toteuttaneet mitään toimia asekauppasopimukseen liittymiseksi, liittymään siihen ja kannustetaan asekauppasopimuksen allekirjoittaneita ratifioimaan se; ja

g) edistetään jatkopohdintaa aseiden tarkoituksenvastaisten siirtojen riskistä ja sen lieventämisestä niin tuonnin kuin viennin näkökulmasta.

Yksityiskohtainen kuvaus tässä kohdassa tarkoitetuista hanketoimista on tämän päätöksen liitteenä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hanketoimien toteuttamisesta vastaa Saksan talous- ja vientivalvontavirasto (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle, jäljempänä 'BAFA'). BAFAn valinta on perusteltua ottaen huomioon, että sillä on todistettavasti kokemusta, pätevyys ja tarvittava asiantuntemus asiaankuuluvien unionin asevientivalvonnan toimien koko kirjon osalta.

3. BAFA suorittaa tehtävänsä korkean edustajan alaisuudessa. Tätä tarkoitusta varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä BAFAn kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hanketoimien toteuttamiseksi on 1 377 542,73 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla rahoitusohjeella rahoitettavien menojen hallinnoinnissa noudatetaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavia menettelyjä ja sääntöjä.

3. Komissio valvoo, että 1 kohdassa vahvistettua rahoitusohjetta hallinnoidaan asianmukaisesti. Tätä varten se tekee BAFAn kanssa rahoitussopimuksen. Rahoitussopimuksessa on määrättävä, että BAFAn on varmistettava unionin osuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle kyseisessä prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta BAFAn säännöllisesti laatimien selvitysten perusteella. Kyseisiä selvityksiä käytetään neuvoston suorittaman arvioinnin perustana. Komissio raportoi 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen hanketoimien toteuttamisen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Sen voimassaolo päättyy 24 kuukauden kuluttua 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen tekemispäivästä tai, jos rahoitussopimusta ei ole sinä aikana tehty, kuuden kuukauden kuluttua päätöksen hyväksymispäivästä.

Tehty Luxemburgissa 12 päivänä lokakuuta 2020.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
J. BORRELL FONTELLES

LIITE

HANKE TEHOKKAAN ASEVIENTIVALVONNAN EDISTÄMISEKSI

1. Tavoitteet

Tämän päätöksen tarkoitus on edistää vastuuvelvollisuutta ja vastuullisuutta laillisessa asekaupassa yhteisen kannan 2008/944/YUTP mukaisesti ja täten lisätä rauhaa, turvallisuutta ja vakautta unionin naapurimaissa. Tämän päätöksen tavoitteina on edistää kolmansien maiden aseiden siirtojen valvonnan tehostamista ja tukea kolmansien maiden toimia kansallisella ja alueellisella tasolla vastuullisuuden ja avoimuuden lisäämiseksi tavanomaisten aseiden kansainvälisessä kaupassa sekä lieventää riskiä siitä, että aseet siirtyvät tarkoituksenvastaisesti luvattomille käyttäjille. Kyseiset tavoitteet olisi saavutettava edistämällä yhteisessä kannassa 2008/944/YUTP ja asekauppasopimuksessa vahvistettuja periaatteita ja perusteita. Saavutetuin tuloksin olisi pyrittävä lisäämään kansallisten asevientijärjestelmien tehokkuutta kohdemaissa: täytäntöönpanovirasto raportoi lainsäädännöllisistä, institutionaalisista ja muista asiaankuuluvista muutoksista, ja niiden yhdenmukaisuudesta yhteisen kannan 2008/944/YUTP ja tarvittaessa asekauppasopimuksen kanssa. Kyseisten tulosten saavuttamisessa olisi pyrittävä täydentävyyteen ja synergiaan unionin käynnissä olevien asekauppasopimuksen täytäntöönpanoa tukevien ja kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaa koskevien avustushankkeiden kanssa. Tämän päätöksen mukaiset edunsaajat eivät saisi olla samoja kuin päätöksen (YUTP) 2017/915 mukaiset edunsaajat.

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi unionin olisi edelleen edistettävä yhteisen kannan 2008/944/YUTP vaatimuksia yhteisen toiminnan 2008/230/YUTP sekä neuvoston päätösten 2009/1012/YUTP, 2012/711/YUTP, (YUTP) 2015/2309 ja (YUTP) 2018/101 täytäntöönpanolla saavutettujen tulosten pohjalta. Tätä varten olisi edunsaajina olevia kolmansia maita autettava tarpeen mukaan laatimaan, saattamaan ajan tasalle ja panemaan täytäntöön asiaankuuluvia lainsäädännöllisiä, hallinnollisia ja institutionaalisia toimenpiteitä, joilla tuetaan tehokasta tavanomaisten aseiden siirtojen valvontajärjestelmää.

Olisi myös tuettava aseiden siirtojen valvonnan täytäntöönpanosta ja noudattamisesta vastaavien lupa- ja valvontaviranomaisten kouluttamista sekä kansallisia ja alueellisia toimenpiteitä, joilla edistetään avoimuutta ja tavanomaisten aseiden viennin asianmukaista tarkkailua. Lisäksi olisi edistettävä yhteyksiä yksityiseen sektoriin (mukaan lukien elinkeinoelämä, tutkimuslaitokset ja yliopistot), jotta varmistetaan aseiden siirtoja valvovien lakien ja määräysten noudattaminen keskittyen erityisesti sisäisiin vaatimustenmukaisuusohjelmiin.

2. Täytäntöönpanosta vastaavan viraston valinta

Tämän päätöksen täytäntöönpanosta vastaa BAFA. BAFA toimii tarvittaessa yhteistyössä jäsenvaltioiden vientivalvontavirastojen, asiaankuuluvien alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen, ajatushautomoiden, tutkimuslaitosten ja valtioista riippumattomien järjestöjen kanssa.

BAFAlla on runsaasti kokemusta vientivalvontaa koskevien avustus- ja tiedotustoimien toteuttamisesta. Se on saanut tällaista kokemusta kaikilta strategisen vientivalvonnan asiaankuuluvilta aloilta käsitellessään kemiallisiin ja biologisiin uhkiin, säteily- ja ydinuhkiin sekä kaksikäyttötuotteisiin ja asetarvikkeisiin liittyviä kysymyksiä. Kyseisten ohjelmiensa ja toimiensa kautta BAFA on hankkinut perusteellisia tietoja useimpien tämän päätöksen soveltamisalaan kuuluvien maiden vientivalvontajärjestelmistä.

Asevientivalvontaan liittyvien avustus- ja tiedotustoimien osalta BAFA on saattanut päätösten 2009/1012/YUTP, 2012/711/YUTP, (YUTP) 2015/2309 ja (YUTP) 2018/101 täytäntöönpanon onnistuneesti päätökseen. BAFA vastaa myös päätöksillä 2013/768/YUTP ja (YUTP) 2017/915 perustetun asekauppasopimuksen täytäntöönpanon tukiohjelman teknisestä täytäntöönpanosta.

BAFAlla on näin ollen ainutlaatuinen mahdollisuus tunnistaa vahvuudet ja heikkoudet tässä päätöksessä säädettyjen toimien edunsaajamaiden vientivalvontajärjestelmissä. Sillä on myös parhaat edellytykset helpottaa synergiaa erilaisten asevientivalvonnan avustus- ja tiedotusohjelmien välillä ja välttää päällekkäisyyksiä. Tämä on erityisen merkittävää niille edunsaajamaille, jotka ovat saaneet tukea aiemmissa unionin yhteistyöohjelmissa vahvistaakseen paikallisia valmiuksiaan kansallisten asekaupan valvontajärjestelmien soveltamisessa ja ajan tasalle saattamisessa kansainvälisten normien ja viimeaikaisen kehityksen mukaisesti.

3. Koordinointi unionin muiden vientivalvonnan alan avustushankkeiden kanssa

Olisi pyrittävä synergiaan ja täydentävyyteen unionin aiemmista tiedotustoimista niin kaksikäyttötuotteiden kuin tavanomaisten aseiden vientivalvonnan alalla saatujen kokemusten pohjalta. Tätä varten 5 jaksossa tarkoitetut toimet olisi toteutettava vain maissa, jotka eivät vielä ole asevalvontasopimuksen tiedotusta koskevan avustushankkeen toimien kohdemaita. Jos se on tarkoituksenmukaista, synergiaa voidaan tavoitella yhdessä muiden toimien kanssa, jotka rahoitetaan YUTP:n budjetin kautta, tai kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaa koskevien muiden toimien kanssa, jotka rahoitetaan muiden unionin rahoitusvälineiden kuin YUTP:n budjetin kautta. Tämä olisi tehtävä asiaan liittyvien unionin rahoitusvälineiden oikeudellisia ja rahoituksellisia rajoituksia täysimääräisesti noudattaen.

Tätä varten asevientivalvontaa koskevien unionin tiedotustoimien täytäntöönpanosta vastaavat virastot vaihtavat säännöllisesti tietoja keskenään ja myös Euroopan ulkosuhdehallinnon kanssa. Tämä koordinointimekanismi olisi virallistettava ja muiden jäsenvaltioiden asiantuntijoita olisi kannustettava osallistumaan aina tarvittaessa.

4. Koordinointi muiden tuenantajien vientivalvonnan alan avustushankkeiden kanssa

Olisi myös pyrittävä tarvittaessa synergiaan ja täydentävyyteen muiden tuenantajien vientivalvonnan tiedotuksen alan avustushankkeiden kanssa. Kuten edellä 3 jaksossa mainitaan, erityisesti 5.2.1–5.2.3 ja 5.2.6 alajaksossa tarkoitettuja toimia olisi koordinoitava muiden tuenantajien kanssa.

5. Hanketoimien kuvaus

5.1 Hankkeen tavoitteet

Päätavoitteena on antaa teknistä apua sellaisille edunsaajamaille, jotka ovat osoittaneet halukkuutensa kehittää normejaan ja käytäntöjään asevientivalvonnan alalla. Toteutettavissa toimissa otetaan tätä varten huomioon edunsaajamaiden asema ja erityisesti seuraavat seikat:

— niiden mahdollinen jäsenyys tavanomaisten aseiden ja kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian siirtoja koskevissa kansainvälisissä vientivalvontajärjestelmissä tai sellaiseen tehty jäsenyyshakemus;

— onko kyseessä unionin jäsenehdokas ja onko edunsaajamaa virallinen vai mahdollinen jäsenehdokas;

— niiden ominaisuus tuottajana, tuojana tai kaupan keskuksena tavanomaisten puolustustarvikkeiden ja sotilasteknologian kaupassa;

— olemassa olevan kansallisen vientivalvontajärjestelmän kehitystaso, ja erityisesti unionin rahoittamista aiemmista asevientivalvonnan yhteistyöohjelmista saadun tuen tuloksena saavutettu edistys; ja

— niiden suhtautuminen asekauppasopimukseen.

Jos edunsaajamaa on ainoastaan allekirjoittanut asekauppasopimuksen, toimilla olisi mahdollisuuksien mukaan pyrittävä poistamaan sen ratifioinnin esteet, erityisesti jos kyseiset esteet ovat luonteeltaan juridisia tai sääntelyyn liittyviä ja liittyvät täytäntöönpanovalmiuksia koskeviin puutteisiin tai tarpeisiin. Jos kohdemaa ei ole toteuttanut mitään toimia asekauppasopimuksen suhteen (ei ole allekirjoittanut, ratifioinut eikä liittynyt sopimukseen), toimilla olisi edistettävä siihen liittymistä mahdollisesti sellaisten muiden edunsaajamaiden tuella, jotka ovat asekauppasopimuksen ratifioineet.

5.2 Hankkeen kuvaus

5.2.1 Alueelliset työpajat

Hanke toteutetaan enintään kahdeksana kaksipäiväisenä alueellisena työpajana, jossa annetaan teoreettista ja käytännön koulutusta sekä mahdollisuus vuoropuheluun alueellisten toimintamallien lujittamiseksi tavanomaisten aseiden vientivalvonnan asiaankuuluvilla alueilla.

Työpajoihin osallistujat (enintään 35 henkilöä) ovat kyseisten edunsaajamaiden valtionhallinnon virkamiehiä. Tarvittaessa voidaan kutsua myös muun muassa kansallisten parlamenttien sekä elinkeinoelämän ja kansalaisyhteiskunnan edustajia.

Koulutusta antavat jäsenvaltioiden kansallisten hallintoelinten asiantuntijat (mukaan lukien entiset virkamiehet), yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP yhtyneiden maiden edustajat sekä yksityisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan edustajat.

Työpajat voidaan järjestää edunsaajamaassa tai muussa paikassa, josta korkea edustaja päättää tavanomaisten aseiden viennin työryhmää, jäljempänä 'COARM-työryhmä', kuullen.

Alueelliset työpajat järjestetään seuraavasti:

a) enintään kaksi työpajaa Kaakkois-Euroopan maille;

b) enintään kaksi työpajaa Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluville Itä-Euroopan ja Kaukasian maille;

c) enintään kaksi työpajaa Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluville Pohjois-Afrikassa sijaitseville Välimeren maille; ja

d) enintään kaksi työpajaa Keski-Aasian maille.

Alueiden välisen yhteistyön edistämiseksi muiden alueiden kumppanimaita kutsutaan ainakin yhteen kunkin alueen työpajaan.

Tämä alueellinen jako kahteen työpajaan aluetta kohden voi jäädä toteutumatta, jos olosuhteet eivät ole suotuisat (esimerkiksi jos osallistujien määrä on yllättäen liian pieni, jos yksikään alueen edunsaajamaa ei esitä vakavasti otettavaa tarjousta isännöidä työpajaa tai jos on päällekkäisyyttä toisten toimijoiden tiedotustoimien kanssa). Jos yhtä tai useampaa työpajaa ei toteuteta, on työpajojen määrää mahdollista lisätä vastaavasti muilla edellä mainituilla alueilla kahdentoista työpajan kokonaismäärän rajoissa.

5.2.2 Opintokäynnit

Hanke toteutetaan järjestämällä valtionhallinnon virkamiehille yhteensä enintään seitsemän kaksi–kolmipäiväistä opintokäyntiä joko jäsenvaltioiden tai muiden edunsaajamaiden asiaankuuluvien viranomaisten luona.

Opintokäyntien olisi katettava kahdesta neljään edunsaajamaata. Opintokäyntien edunsaajamaiden ei tarvitse välttämättä olla samalta alueelta.

5.2.3 Edunsaajamaiden yksilöllinen ja etäältä tapahtuva avustaminen

Hanke toteutetaan järjestämällä sitä pyytäville yksittäisille edunsaajamaille työpajoja, jotka ovat kestoltaan yhteensä enintään kymmenen päivää. Työpajoihin osallistuu edunsaajamaan virkamiehiä, mukaan lukien valtionhallinnon virkamiehet sekä lupa- ja valvontaviranomaiset, ja ne järjestetään mieluiten asiaankuuluvissa edunsaajamaissa. Yksityiskohtaisista tarpeista sekä edunsaajamaiden ja jäsenvaltioiden asiantuntijoiden käytettävyydestä riippuen kymmenen päivän kokonaismäärä jaetaan kokonaisuuksiksi, joiden kesto on vähintään kaksi päivää.

Yksilöllisen avustamisen työpajoja järjestetään pääasiassa edunsaajamaiden pyynnöstä. Niissä on tarkoitus käsitellä jotakin asevientivalvontaa koskevaa erityistä kysymystä, jonka edunsaajamaa on ottanut esille esimerkiksi alueellisen työpajan yhteydessä tai säännöllisissä yhteyksissä unionin asiantuntijoihin ja BAFAan. Näitä työpajoja järjestetään, jotta voidaan käsitellä edunsaajamaiden asevientivalvontaa koskevia kysymyksiä ja aiheita, mukaan lukien kohdistetut kansalliset valmiuksien vahvistamistoimet, tiedottaminen elinkeinoelämälle ja/tai yliopistoille sekä kansalliset koulutusstrategiat asevientivalvonnan alalla.

Lisäksi enintään 20 päivää varataan etäältä annettavaa yksilöllistä tukea varten (esimerkiksi oikeudelliset tarkastelut, tapauskohtainen konsultointi, mukaan lukien tuki yksittäisen tuotteen teknistä arviointia varten jne.).

Asiantuntemustaan tarjoavat jäsenvaltioiden kansallisten hallintoelinten asiantuntijat (mukaan lukien entiset virkamiehet), yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP yhtyneiden maiden edustajat sekä yksityisen sektorin edustajat.

5.2.4 Institutionaalisten valmiuksien vahvistaminen ja edistyneen tason tiedotustapahtumat

Hanke toteutetaan enintään kolmena työpajana, joista kukin kestää enintään neljä päivää, tarkoituksena tarjota edistyneen tason asevientijärjestelmiä soveltaville edunsaajamaille tukea niiden omien kansallisten valmiuksien kehittämiseen. Toteutettaviin toimenpiteisiin kuuluu ”train-the-trainer”-toimintamalli, jossa keskitytään muun muassa didaktiikkaan, tiedonsiirtoon ja institutionaaliseen muistiin edunsaajamaassa. Kansallisten institutionaalisten valmiuksien kehittämisen olisi katettava sellaisia kysymyksiä kuten sisäisten sääntöjen noudattaminen, riskinhallinta sekä hybridiuhkien vähentämisen ja asevientivalvonnan yhtymäkohdat.

5.2.5 Edistyneitä asevalvontajärjestelmiä soveltavien kumppanimaiden konferenssi

Hanke toteutetaan Brysselissä yhtenä enintään kaksi päivää kestävänä konferenssina. Konferenssi tarjoaa foorumin unionin asiantuntijoiden ja edistyneen vientivalvontajärjestelmän omaavien edunsaajamaiden ylemmän tason edustajien (politiikan, lupamenettelyn ja valvonnan aloilta) välisille edistyneen tahon keskusteluille.

Tämä konferenssi antaa siihen osallistuville edunsaajamaille tilaisuuden

a) saada tietoa asekauppaa koskevista uusimmista ilmiöistä (esimerkiksi nykyiset hankintakanavat, uuden teknologian vaikutus ja turvallisuuspolitiikkaa koskevat kysymykset kuten hybridiuhat); ja

b) keskustella ja vaihtaa näkemyksiä siitä, miten asekaupan valvonnan viimeaikaiset muutokset ja parannukset voidaan panna täytäntöön osana kansallista vientivalvontajärjestelmää.

5.2.6 Arviointitapahtumat

Arvioinnin ja uudelleentarkastelun tekemiseksi tämän päätöksen nojalla toteutettujen toimien vaikutuksesta Brysselissä järjestetään kaksi arviointitapahtumaa (väliarviointi ja lopullinen arviointi) mieluiten COARM-työryhmän säännöllisen kokouksen yhteydessä.

Väliarviointia koskeva tapahtuma toteutetaan työpajana, johon osallistuu jäsenvaltioita. Työpaja kestää enintään päivän.

Lopullista arviointia koskeva tapahtuma toteutetaan järjestämällä Brysselissä tapahtuma, johon osallistuu edunsaajamaita ja jäsenvaltioita. Lopullista arviointia koskevaan tapahtumaan kutsutaan kustakin edunsaajamaasta enintään kaksi edustajaa (asiaankuuluvia valtionhallinnon virkamiehiä).

6. Edunsaajat

6.1 Tämän päätöksen mukaiset edunsaajamaat

Tämän päätöksen mukaiset edunsaajat eivät saisi olla samoja kuin päätöksen (YUTP) 2017/915 mukaiset edunsaajat. Tämän päätöksen mukaiset edunsaajamaat ovat:

a) Kaakkois-Euroopan ehdokasmaat tai mahdolliset ehdokasmaat (Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Pohjois-Makedonian tasavalta, Montenegro, Serbia ja Kosovo *);

b) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat Itä-Euroopan ja Kaukasian maat (Armenia, Azerbaidžan, Georgia, Moldovan tasavalta, Ukraina ja Valko-Venäjä);

c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat Pohjois-Afrikan, Välimeren ja eteläisen naapuruston maat (Algeria, Egypti, Marokko, Tunisia, Jordania ja Libanon); ja

d) Keski-Aasian maat (Kazakstan, Kirgisia, Tadžikistan, Turkmenistan ja Uzbekistan).

6.2 Edunsaajamaita koskevan luettelon tarkistaminen

COARM-työryhmä voi 3 jaksossa tarkoitettuun koordinointimekanismiin kuuluvien konsultointien jälkeen päättää lisätä maita edunsaajien luetteloon, edellyttäen, että ne eivät ole edunsaajia päätöksen (YUTP) 2017/915 nojalla. Poikkeuksellisissa tapauksissa koordinointimekanismi voi myös päättää toimia yhdessä päätöksen (YUTP) 2017/915 edunsaajien kanssa, jos sitä pidetään tarkoituksenmukaisena. Muutoksista olisi tiedotettava muodollisesti BAFAn ja unionin välillä COARM-työryhmän puheenjohtajan kautta.

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

7. Hankkeen tulokset ja täytäntöönpanon indikaattorit

Edellä 5.2.6 alajaksossa tarkoitetun lopullista arviointia koskevan tapahtuman lisäksi hankkeen tulosten arvioinnissa otetaan huomioon seuraavat seikat:

7.1 Edunsaajamaiden yksilöllinen arvioiminen

Sen jälkeen kun säädetyt toimet on saatettu päätökseen, BAFA toimittaa Euroopan ulkosuhdehallinnolle ja komissiolle tilanneselvityksen kustakin 6.1 alajaksossa tarkoitetusta edunsaajamaasta. Selvityksessä tehdään yhteenveto edunsaajamaassa tämän päätöksen voimassaoloaikana toteutetuista toimista ja arvioidaan ja kuvataan edunsaajamaan valmiuksia aseiden siirron valvonnan alalla BAFAn saamien tietojen perusteella. Arviointi perustuu edunsaajamaan valvontavälineiden käyttöön yhteisen kannan 2008/944/YUTP mukaisesti, sikäli kun niitä ei sovelleta ainoastaan jäsenvaltioihin.

7.2 Vaikutusten arviointi ja täytäntöönpanon indikaattorit

Tässä päätöksessä säädettyjen toimien vaikutusta edunsaajamaille olisi arvioitava sen jälkeen, kun ne on saatettu päätökseen. Korkea edustaja laatii vaikutustenarvioinnin yhteistyössä COARM-työryhmän ja tarvittaessa edunsaajamaissa sijaitsevien unionin edustustojen sekä muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.

Tätä varten käytetään seuraavia täytäntöönpanoindikaattoreita:

— onko annettu asiaankuuluvia kansallisia säännöksiä aseiden siirtojen valvonnasta ja missä määrin ne noudattavat yhteistä kantaa 2008/944/YUTP (mukaan lukien arviointiperusteiden soveltaminen, EU:n yhteisen puolustustarvikeluettelon täytäntöönpano ja raportointi);

— tiedot täytäntöönpanotapauksista, jos tällaiset tiedot ovat saatavilla;

— kykenevätkö edunsaajamaat raportoimaan aseiden viennistä ja/tai tuonnista (esim. YK:n rekisteri, asekauppasopimukseen kuuluva vuotuinen raportointi, Wassenaarin järjestely, Etyj ja selvitykset kansallisille parlamenteille); ja

— onko edunsaajamaa virallisesti yhtynyt yhteiseen kantaan 2008/944/YUTP tai aikooko se tehdä niin.

Edellä 7.1 alajaksossa tarkoitetuissa yksilöllisissä arviointiselvityksissä olisi tarpeen mukaan viitattava kyseisiin täytäntöönpanon indikaattoreihin.

8. EU:n P2P-verkkoportaalin käytön edistäminen ([1])

Päätöksen 2012/711/YUTP mukaisesti on kehitetty EU:n P2P-verkkoportaali, joka on unionin omistama resurssi. Se toimii kaikkien unionin tiedotusohjelmien yhteisenä foorumina (kaksikäyttö ja aseet). Edellä 5.2.1–5.2.6 alajaksoissa luetelluilla toimilla on lisättävä tietoisuutta unionin tiedotustoiminnan verkkoportaalista ja edistettävä sen käyttöä. Tiedotustoimiin osallistuville olisi annettava tieto verkkoportaalin yksityisestä osasta, joka antaa pysyvän pääsyn resursseihin, asiakirjoihin ja kontakteihin. Verkkoportaalin käyttöä olisi myös edistettävä sellaisten muiden virkamiesten keskuudessa, jotka eivät voi suoraan osallistua avustus- ja tiedotustoimiin. Lisäksi toimia olisi tehtävä tunnetuksi EU:n P2P-uutiskirjeellä.

9. Unionin näkyvyys

BAFA toteuttaa kaikki aiheelliset toimenpiteet julkistaakseen sen, että toimi on unionin rahoittama. Tällaiset toimenpiteet pannaan täytäntöön Euroopan komission julkaiseman unionin ulkoisen toiminnan tiedotusta ja näkyvyyttä koskevan käsikirjan mukaisesti. BAFA varmistaa näin ollen unionin osallistumisen näkyvyyden asianmukaisilla merkinnöillä ja julkisuustoimilla, joissa korostetaan unionin roolia ja lisätään tietoisuutta tämän päätöksen syistä sekä unionin tuesta tälle päätökselle ja kyseisen tuen tuloksista. Hankkeessa tuotetussa materiaalissa tuodaan selkeästi esiin unionin lippu asiaankuuluvien unionin suuntaviivojen mukaisesti sekä logo ”EU:n P2P-vientivalvontaohjelma”. Unionin edustustot olisi otettava mukaan kolmansissa maissa järjestettäviin tapahtumiin poliittisen seurannan ja näkyvyyden lisäämiseksi.

([1]) https://ec.europa.eu/jrc/en/research-topic/chemical-biological-radiological-and-nuclear-hazards/eu-p2p-outreach-programmes-export-control ja https://circabc.europa.eu/

Koska suunniteltujen toimien laajuus ja luonne vaihtelevat suuresti, tiedottamisessa käytetään erilaisia välineitä, mukaan lukien perinteiset tiedotusvälineet, verkkosivusto, sosiaalinen media sekä tiedotus- ja promootiomateriaalit (mukaan lukien informatiiviset kaaviot, lehtiset, uutiskirjeet, lehdistötiedotteet ja muut vaihtoehdot tarpeen mukaan). Hankkeessa laaditut julkaisut ja järjestetyt julkiset tapahtumat varustetaan asianmukaisilla merkinnöillä.

10. Kesto

Hankkeen arvioitu kokonaiskesto on 24 kuukautta.

11. Raportointi

Täytäntöönpanosta vastaava yhteisö laatii säännöllisesti neljännesvuosittain selvitykset, joissa eritellään suppeassa muodossa hankkeen edistymistä, sekä tehtäväkohtaiset selvitykset kunkin toimen päätökseen saattamisen jälkeen. Selvitykset on toimitettava korkealle edustajalle viimeistään kuuden viikon kuluttua asianomaisten toimien päättymisestä.

12. Hankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ja unionin rahoitusosuus

Hankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ovat 1 538 292,73 euroa, johon Saksan liittotasavallan hallitus osallistuu. Unionin rahoittaman hankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ovat 1 377 542,73 euroa.